

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5

ЧОРНОМОРЦЮ Д.В.

Шановний Дмитре Володимировичу!

За дорученням Першого заступника Голови Верховної Ради України Руслана Стефанчука повідомляємо про завершення розгляду Вашої електронної петиції під назвою «Обов'язок соцмереж блокувати протизаконний контент». У цьому документі Ви пропонуєте зобов'язати всі соціальні мережі виявляти та блокувати протиправну інформацію, зокрема – дитячу порнографію, заклики до самогубства, повідомлення, що містять вирази неповаги до суспільства і держави, заклики до масових заворушень, відомості про виготовлення та використання наркотичних засобів.

Відповідно до статті 23-¹ Закону України «Про звернення громадян» Вашу петицію було розміщено на Офіційному веб-порталі Верховної Ради України 3 лютого 2021 року, а збір підписів на її підтримку завершився 3 травня 2021 року. За вказаний період, що є максимально можливим, на підтримку Вашої петиції отримано 5 (*П'ять*) підписів. Петиція, адресована парламенту, розглядається у порядку, встановленому статтею 23-¹ зазначеного Закону, за умови збору на її підтримку *не менш як 25000 підписів громадян*. Оскільки Ваша петиція протягом цього максимального строку не набрала необхідної кількості голосів, вона надалі розглядалася як звернення громадянина.

Компетенція комітетів Верховної Ради визначається Конституцією України, законами України, іншими нормативно-правовими актами, які стосуються повноважень (*предмета відання*) кожного комітету. Правовий статус комітетів Верховної Ради України, їх функції та організаційні основи діяльності визначені Законом України «Про комітети Верховної Ради України» (*чинна редакція від 24.10.2020 р.*). Згідно з Додатком до Постанови Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-IX (*п. 4*) до предмета відання Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики, серед іншого, віднесені питання електронних засобів масової інформації, у тому числі соціальних медіа, мережі Інтернет, а також питання державної політики у сфері інформації та інформаційної безпеки (крім питань, що належать до сфери національної безпеки та оборони).

З урахуванням предмета відання Комітету та змісту частини третьої статті 21 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», а також порушених у Вашому зверненні питань повідомляємо наступне.

Законодавчого регулювання питань, яких Ви торкаєтесь у своєму зверненні, стосуються Конституція України (*стаття 34*), закони України «Про інформацію», «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України», «Про національну безпеку України», «Про телекомунікації», інші закони, низка міжнародних документів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Можливих шляхів вирішення викликів та загроз в Інтернет-сфері стосуються й такі засадничі державні документи, як Стратегія кібербезпеки України та Доктрина інформаційної безпеки України.

Конституція гарантує кожному право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань, право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію, тощо; здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

Для правомірного/пропорційного обмеження прав людини держава в особі своїх правоохоронних, контролюючих і судових органів має дотриматись сукупності умов (наявність легітимної мети, законність обмежувальних дій та їх необхідність у демократичному суспільстві). Коли йдеться про обмеження прав людини в мережі Інтернет (*а саме такого обмеження стосується Ваше звернення*), то в цій сфері необхідністю є й наявність четвертої умови: застосування обмеження має реалізуватися виключно на підставі рішення суду.

При цьому слід мати на увазі: у правилах більшості представлених в Україні соціальних мереж чітко прописані вимоги до контенту та прийнятні норми поведінки користувачів. За їх порушення соцмережі зазвичай блокують або контент, або акаунти. Стандарти спільнот Facebook, YouTube, Instagram, Twitter та інших платформ забороняють публікувати терористичний контент, мову ворожнечі різних рівнів, не допускають порушення авторських прав, скоординованої неавтентичної поведінки, порнографічних матеріалів, булінгу. Також соціальні мережі борються з фейковими сторінками, а деякі з платформ видаляють неактивні акаунти.

Водночас аналіз практики застосування вітчизняного законодавства з урахуванням його стану та найкращих світових практик у цій сфері вказує на потребу вироблення єдиної стратегії регулювання роботи соціальних мереж.

Цій меті може слугувати, серед іншого, введення їх у правове поле (визначення соціальних мереж у законодавстві як медіа-платформ, врегулювання питань реклами, встановлення правил модерування рекламних та інших дописів для соціальних мереж, на платформах яких вони поширюються для українських користувачів, тощо).

Для цього, на думку експертів, у цій сфері слід забезпечити певні передумови, серед яких:

– визначення тематики повідомлень, протидія яким визнається першочерговою;

– розгляд необхідності внесення змін до законодавства, що є дійсно необхідними і не несуть загрози свободі слова;

– визначення державного органу, відповідального за контроль інформаційного простору в Інтернеті, та забезпечення ефективного громадського контролю за діяльністю такого органу, тощо.

Верховна Рада України дев'ятого скликання здійснила певні кроки в цьому напрямі. Серед напрацювань – проект Закону про медіа (*ресстр. № 2693-д від 2 липня 2020 року*), ініціатором і головним з розгляду якого є наш Комітет. Нині цей документ після широкого громадського обговорення та доопрацювання робочою групою Комітету очікує розгляду в першому читанні. Також на розгляді в парламенті перебуває низка законопроектів щодо спеціальних повноважень у сфері інформаційної безпеки, головними з розгляду яких є інші профільні комітети. Серед іншого, йдеться й про імплементацію уніфікованих на міжнародному рівні стандартів щодо блокування шкідливого контенту, що є запорукою належного вирішення поставлених Вами питань.

Ваші пропозиції, які стосуються предмета відання Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики, взяті до відома для врахування в подальшій роботі з удосконалення інформаційного законодавства.

З повагою

Голова Комітету

Микита ПОТУРАЄВ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач:Потураєв Микита Русланович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000002A672E002C9F8E00
Дійсний до: 19.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-14/15-2021/163624 від 19.05.2021

510511